

بررسی تنوع ژنتیکی گیاه قره قاط (*Vaccinium arctostaphylos* L.) در**رویشگاه‌های مختلف با استفاده از نشانگر مولکولی ISSR**

عادل پورمحبت^۱، علیرضا قنبری^{۲*}، اصغر استاجی^۳، موسی ترابی گیگلو^۴، مجتبی فتحی^۵، سمیه فهیم^۶

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد گروه علوم باغبانی دانشگاه محقق اردبیلی

۲- دانشیار گروه علوم باغبانی دانشگاه محقق اردبیلی

۳- دانشجوی پسا دکتري گروه علوم باغبانی دانشگاه محقق اردبیلی

۴- استادیار گروه علوم باغبانی دانشگاه محقق اردبیلی

۵- دانشجوی دکتری دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم تحقیقات

۶- دانشجوی دکتری گروه علوم باغبانی دانشگاه محقق اردبیلی

چکیده

قره قاط با نام علمی *Vaccinium arctostaphylos* L. گیاه چند ساله و متعلق به تیره اریکاسه است که در طب سنتی ایران به عنوان یک گیاه دارویی مهم از میوه و برگ‌های آن به عنوان یک عامل ضد دیابت و ضد فشار خون استفاده می‌شود. این گونه تنها گونه‌ای موجود در ایران از سررده وکسینیوم بوده و زیر درختان راش بصورت درختچه رشد می‌کند. در تحقیق حاضر، برگ‌های جوان قره قاط از تعداد ۳۰ ژنوتیپ انتخابی از سه منطقه مختلف در رویشگاه طبیعی آن در استان اردبیل شامل سوها و سقزچی شهرستان نمین و محله زندانه در جاده خلخال- پونل جمع‌آوری شد. استخراج DNA از نمونه‌های برگ جوان با استفاده از روش CTAB با کمی تغییرات و با استفاده از ۶ نشانگر ISSR انجام شد. تعداد کل باندهای ایجاد شده توسط نشانگرها ۴۶۱ باند بود که بیشترین تعداد باند توسط آغازگر 11 ISSR تکثیر شد. میانگین اطلاعات چندشکلی نشانگرها ۰/۳۴ بدست آمد که بیشترین چندشکلی مربوط به نشانگر 17 ISSR به میزان ۰/۳۸ محاسبه شد. تشابه ژنتیکی نمونه‌های مورد بررسی با استفاده از ضریب تشابه جاکارد از ۰/۲۳ تا ۰/۸۲ متغیر بود که کمترین تشابه بین ژنوتیپ 7-Souha با 1-Zandan و بیشترین تشابه نیز بین ژنوتیپ‌های 3-Saghez و 6-Saghez مشاهده گردید. رسم دندروگرام با استفاده از روش الگوریتم تجزیه‌ی خوشه‌ای NJ، ژنوتیپ‌ها را به ده گروه تقسیم‌بندی کرد.

واژگان کلیدی: قره قاط، نشانگر ISSR، تجزیه‌ی خوشه‌ای